JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND
HUMANITIES RESEARCH IN ASIA

JSHRA

ปีที่ 28 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2565
Vol. 28 No. 3 September - December 2022

ISSN 2774-1044
Prince of Songkla University Pattani Campus, Thailand

TCI 2

การประพันธ์เพลง "นอนนะนุ้ยนอน" สำหรับวงขับร้องประสานเสียง
Composition "Non-Na Nui Non" for Choral Ensemble

สุภาพร ฉิมหนู*
Supaporn Chimnoo*
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Faculty of Fine and Applied Arts, Thaksin University
*Corresponding Author, E-mail: Supaporn.c@tsu.ac.th

Article Info
- Received: June 14, 2022
- Revised: August 13, 2022
- Accepted: November 14, 2022
- Available Online: December 7, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาเพลงกล่อมเด็กภาคใต้สู่การขับร้องประสานเสียง มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและอธิบายการประพันธ์เพลง "นอนนะนุ้ยนอน" สำหรับวงขับร้องประสานเสียง (Choral Music) ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเพลง "ไปคอนเหอ" เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของนางจิตร ทิพย์กองลาส (แม่เพลง) อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ประพันธ์ทำนองและคำร้องใหม่สำหรับวงขับร้องประสานเสียง ร้องด้วยภาษาถิ่นใต้สำเนียงจังหวัดนครศรีธรรมราช รูปแบบดนตรีผู้ประพันธ์ใช้หลักการประพันธ์เพลงสมัยนิยม (Popular Music) มีอัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 70 (70 Bpm) อยู่ในบันไดเสียง G เมเจอร์ ใช้กีตาร์โปร่ง (Acoustic Guitar) เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ เพลงนอนนะนุ้ยนอนมีเอกลักษณ์แบบเพลงเพื่อชีวิตปักษ์ใต้ เนื้อหาคำร้องเกี่ยวกับการชมเมืองนครศรีธรรมราช เช่น วัดพระธาตุ ล่องเรือปากพนัง การเลี้ยงลูก วิถีชีวิตพื้นบ้าน เป็นต้น การประพันธ์ครั้งนี้ขึ้นต้นประโยคว่า "นอนนะนุ้ยนอน" และลงท้ายประโยคด้วยคำว่า "เหอ" ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ขั้นคู่ที่เลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นขั้นคู่เสียงกลมกล่อม มีทางเดินคอร์ด (Chord Progression) แบบ I-Vi-IV-I เพลงนอนนะนุ้ยนอนมีความยาวโดยประมาณ 3.79 นาที ผู้ประพันธ์นำเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มาสืบสานต่อยอดให้สามารถเข้าถึงผู้ฟังได้มากขึ้นพร้อมทั้งถ่ายทอดจิตวิญญาณของบรรพบุรุษแก่ชนรุ่นหลังและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

คำสำคัญ: ขับร้องประสานเสียง, ดนตรี, นอนนะนุ้ยนอน, ประพันธ์เพลง, เพลงกล่อมเด็กภาคใต้

Abstract

This article was part of the research on *Further Development for Southern Lullaby Wisdom to Choral Singing* and aimed to explain how to compose the melody and lyrics of "Non-Na Nui Non for the choral music - a song inspired by a female local singer Jit Tipkonglard's Southern lullaby "Pai Kon Her" from Hua Sai District, Nakhon Si Thammarat Province. The song was composed with new melodies and lyrics along with popular music composition for choral music and sung in the southern dialect of Nakhon Si Thammarat. The tempo was 70 BMP on G major scale, and an acoustic guitar had been added for accompaniment. The song's uniqueness shows through its southern-country style when its lyrics are about visiting the sights of Nakhon Si Thammarat, for example, Phra Mahathat Woramahawihan Temple, Pak Phanang, and the local culture. Its composition begins with the sentence, "Non-Na Nui Non," and ends with the word, "her", which is unique to southern lullabies. The chosen octave was mostly a mellow octave, and it was in the I-Vi-IV-I chord progression with approximately 3.79 minutes of total's song duration. The composer brought the southern lullaby to make it accessible to more listeners, along with conveying the spirit of the ancestors to the next generation and preserving the local wisdom to last.

Keywords: Chorus, Music, Music Composing, Non Na Nui Non, Southern Lullaby

บทนำ

"เพลงพื้นบ้าน" ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างช้านานเป็นมรดกล้ำค่าที่บรรพบุรุษมอบไว้ให้แก่ชนรุ่นหลัง Tramod (1997) กล่าวว่าเพลงร้องชาวบ้านมีความเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น เนื้อหาเพลงเป็นไปตามสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ มักไม่ทราบชื่อของผู้คิดทำนอง แต่ละเพลงมีทั้งการร้องแบบเดี่ยวหรือร้องเป็นกลุ่ม บทเพลงที่เกิดจากคติชนชาวบ้านที่เรียบง่ายที่สุดคือเพลงกล่อมเด็ก เป็นเพลงที่ใช้ร้องเพื่อกล่อมให้เด็กนอนหรือหายกวนโยเย ปกติจะมีท่วงทำนองหรือลีลาช้าเนิบจะช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นหายขุ่นมัวได้

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้บางพื้นที่เรียกว่า "เพลงร้องเรือ" "เพลงชาน้อง" หรือ "ช้าน้อง" ซึ่งปัจจุบันนี้หมดความนิยมหรือหมดสมัยไม่ใช้ร้องกันแล้ว หากมิได้บันทึกกันไว้เป็นหลักฐานนับวันจะลืมเลือนกันไปในที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านมาพัฒนาให้มีความร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น ประพันธ์ดนตรีในรูปแบบดนตรีสมัยนิยมบูรณาการดนตรีพื้นบ้านกับทฤษฎีดนตรีตะวันตกแต่ยังคงไว้เอกลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้ชื่อบทเพลงว่า "นอนนะนุ้ยนอน" เป็นเพลงร้องประสานเสียง ประพันธ์ขึ้นในรูปแบบการประสานเสียงสี่แนว (Four Part) ได้แก่ แนวเสียงโซปราโน (Soprano) แนวเสียงอัลโต (Alto) แนวเสียงเทเนอร์ (Tenor) และแนวเสียงเบส (Bass) มีทำนองไม่ซับซ้อนและจำจดง่าย ใช้ภาษาถิ่นใต้เอกลักษณ์สำเนียงแบบจังหวัดนครศรีธรรมราช

เพลงนอนนะนุ้ยนอนได้รับแรงบันดาลใจจากเพลง "ไปคอนเหอ" บทเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านของนางจิต ทิพกองลาส อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยมิได้นำทำนองเดิมมาเรียบเรียงเสียงประสานแต่ใช้เนื้อหาของบทเพลงเป็นแรงบันดาลใจสร้างทำนองและคำร้องใหม่ให้เอื้อต่อการขับร้องประสานเสียงมากขึ้น เป็นการนำภูมิปัญญาของบรรพบุรุษมาพัฒนาต่อยอดสร้างงานศิลป์ดนตรีให้สามารถเข้าถึงเยาวชนและปลูกฝังจิตสำนึกรักประเทศชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประพันธ์เพลง "นอนนะนุ้ยนอน" สำหรับวงขับร้องประสานเสียงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเพลงไปคอนเหอ เพลงกล่อมเด็กจังหวัดนครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรม

เพลงกล่อมเด็ก

Damsi (2011) อธิบายว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นบทร้อยกรองที่จดจำสืบต่อกันมาและเป็นข้อมูลทางคติชนวิทยาประเภทที่ต้องใช้ภาษา (Verbal Folklore) การกล่อมลูกนิยมใช้กันตั้งแต่พระมหากษัตริย์จนกระทั่งสามัญชน ในพงศาวดารตอนประเพณีการลงพระอู่ของพระเจ้าลูกเธอและพระเจ้าลูกยาเธอที่ยังทรงพระยาวชน์จะมีข้าหลวงขับกล่อมพระบรรทม และยังพบในวรรณคดีหลายเรื่อง เช่น ในวรรณคดีมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราชเทพยดาแปลงกายเป็นพระเวสสันดรและพระนางมัทรีลงมาเห่กล่อมให้พระกัณหาพระชาลีบรรทมหลับ เป็นต้น เพลงกล่อมเด็กมีความสำคัญมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ต้องการให้เด็กนอนหลับอย่างสบายอบอุ่นทั้งกายและใจ 2) ต้องการอบรมสั่งสอน ศีลธรรมจรรยา และให้ความรู้ความเข้าใจแง่มุมต่าง ๆ และ 3) ต้องการแสดงความรักและความห่วงใยที่พ่อแม่มีต่อลูก พี่มีต่อน้อง ลุงป้าน้าอา ปู่ย่าตายาย มีต่อหลาน ผู้ขับกล่อมต้องการระบายความในใจลักษณะต่าง ๆ ของตนออกมาเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

Yuden (1982) ระบุว่าเพลงกล่อมเด็กภาคใต้สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ หมวดที่ 2 เสียดสีสังคม สะท้อนสังคม หมวดที่ 3 วรรณคดี โดยเฉพาะวรรณคดีนิทานพื้นบ้าน หมวดที่ 4 การเกี้ยวพาราสี ความรักหนุ่มสาว หมวดที่ 5 การอบรมสั่งสอน คติสอนใจ ธรรมะ หมวดที่ 6 ความภูมิใจในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์ หมวดที่ 7 เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ปรัชญาชีวิต มารยาท เพลงกล่อมเด็กภาคใต้บางพื้นที่เรียกว่าเพลง "ช้าน้อง" หรือ "ชาน้อง" บ้างเรียกว่าเพลงร้องเรือ ก็เพราะว่า

ลักษณะเปลผ้าที่ผูกมัดตามบ้านหรือใต้ถุนบ้านเพื่อให้เด็กนอนนั้นมีลักษณะคล้ายเรือคือหัวแหลมท้ายแหลมคนในท้องถิ่นนิยมใช้เพลงประเภทนี้กล่อมเด็กซึ่งนอนในเปลที่มีลักษณะนี้จึงเรียกว่า “เพลงร้องเรือ” (ไม่ใช่เพลงเรืออย่างชาวภาคกลาง)

“เพลงนอนนะนุ้ยนอน” ได้รับแรงบันดาลใจจากเพลง “ไปคอนเหอ” เพลงร้องเรือจังหวัดนครศรีธรรมราช ขับร้องโดยนางจิต ทิพย์กองลาส อายุ 79 ปี ภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านศาลาแก้ว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีบุตรทั้งหมด 3 คน เนื้อหาเดิมของเพลงไปคอนเหอกล่าวถึงการชวนลูกเที่ยวเมืองนครศรีธรรมราช จัดอยู่ในหมวดเพลงชื่นชมธรรมชาติ ผู้วิจัยได้ถอดโน้ต (Transcription) และวิเคราะห์ทำนองเดิมของเพลงไปคอนเหอ พบว่าเป็นการร้องแบบ Syllabic ไม่เอื้อน ร้องโน้ต 1 ตัว ต่อเนื้อร้อง 1 พยางค์ เมื่อวัดความถี่กลุ่มโน้ตมีระดับเสียงใกล้เคียงกับโน้ตเสียงโด (C) โน้ตเสียงเร (D) และโน้ตเสียงมี (E) ใน 1 ประโยค มีคำทั้งหมด 5-7 คำ คล้ายกลอนหก และพบการร้องแบบ Melismatic เอื้อนเสียงร้องโน้ต 3 ตัว ต่อเนื้อร้อง 1 พยางค์ ดังภาพ 1
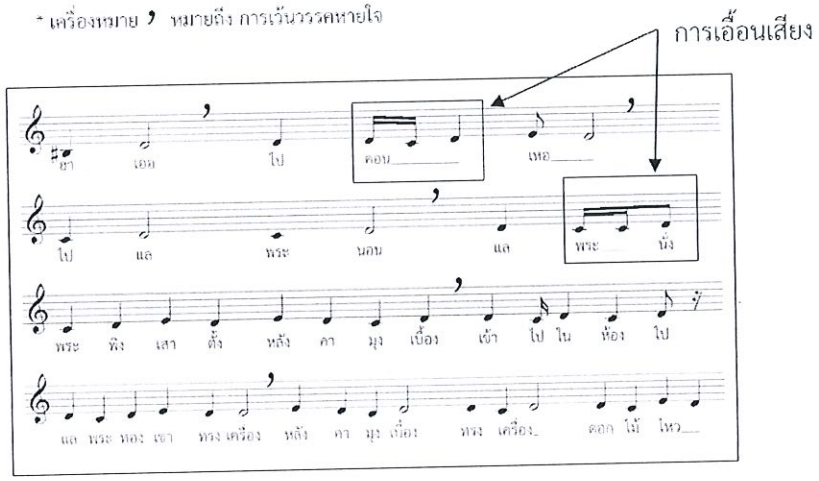
ภาพ 1 โน้ตเพลงไปคอนเหอ
ที่มา: ผู้เขียน

ภาพ 2 นางจิตร ทิพย์กองลาส ผู้ให้สัมภาษณ์และแม่เพลง
ที่มา: Tipkonglard (February 8, 2022)

ทฤษฎีการประพันธ์เพลง

Sotiyanurak (2005) อธิบายว่าการวางแนวเสียงสำหรับการขับร้องประสานเสียงต้องใช้การบันทึกโน้ตแบบแนวเสียงรวมเป็นหลักในลักษณะเดียวกับเพลงประสานเสียงสี่แนวหรือคอราล (Chorale) ประกอบด้วย 4 แนวเสียง ได้แก่ แนวบนสุดเรียกว่าแนวโซปราโน (Soprano ใช้ตัวย่อ S) แนวรองลงมาเรียกว่าแนวอัลโต (Alto ใช้ตัวย่อ A) แนวถัดลงมาเรียกว่าแนวเทเนอร์ (Tenor ใช้ตัวย่อ T) และแนวล่างสุดเรียกว่าแนวเบส (Bass ใช้ตัวย่อ B) ซึ่งนิยมใช้ตัวย่อในการเรียกแนวทั้งสี่ว่า SATB ซึ่งแต่ละแนวมีระยะระหว่างแนวเสียงที่ต้องคำนึงเนื่องจากระยะที่ไม่เหมาะสมจะทำให้ความหนาแน่นระหว่างแนวขาดน้ำหนักหรือขาดความสมดุล ในการเขียนเสียงประสานควรวางโน้ตทุกตัวอยู่ในช่วงเสียงที่กำหนด ดังภาพ 3
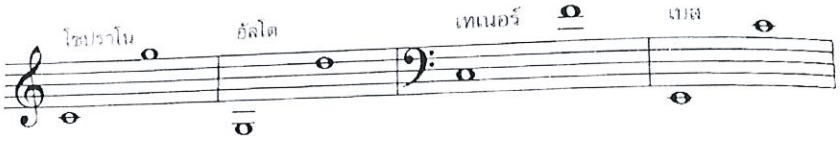
ภาพ 3 ช่วงเสียงของแต่ละแนวเสียง
ที่มา: Sotiyanurak (2005)

แนวเสียงโซปราโนกับแนวเสียงอัลโตใช้กุญแจเสียงเทรเบิล ส่วนแนวเทเนอร์และแนวเบสใช้กุญแจเสียงเบส ช่วงเสียงปกติของแนวโซปราโนกับแนวเบสจะครอบคลุมโน้ตที่อยู่บนบรรทัดห้าเส้นโดยมีโน้ต C- กลางเป็นโน้ตตัวต่ำสุดของแนวโซปราโน แต่เป็นโน้ตตัวสูงสุดของแนวเบส สำหรับช่วงเสียงอัลโตจะต่ำกว่าโซปราโนประมาณคู่ 4-5 ช่วงเสียงเทเนอร์จะสูงกว่าเบสเป็นระยะประมาณนี้เช่นกัน

Sotiyanurak (2005) อธิบายถึงเคเดนซ์ (Cadence) หรือจุดพักประโยคเพลงประกอบด้วยคอร์ด 2 คอร์ด ท้ายประโยคเพลงต้องมีโครงสร้างของคอร์ด 2 คอร์ดเพื่อสามารถบ่งบอกชนิดของเคเดนซ์ได้ ชื่อเรียกเคเดนซ์เป็นชื่อเรียกในระบบอเมริกัน ดังต่อไปนี้

1) เคเดนซ์ปิด (Authentic Cadence: AC) เป็นการเคลื่อนของคอร์ดลำดับที่ 5 ไปยังคอร์ดที่ 1 ในระบบอังกฤษเรียกว่า Perfect Cadence ซึ่งเป็นเคเดนซ์ที่พบบ่อยมากที่สุดและสามารถแบ่งได้อีก 2 แบบ ได้แก่ เคเดนซ์ปิดแบบสมบูรณ์ (Perfect Authentic Candence: PAC) คอร์ดทั้งต้องอยู่ในรูปแบบพื้นต้นเท่านั้น และเคเดนซ์ปิดแบบไม่สมบูรณ์ (Imperfect authentic Candence: IAC) เป็นเคเดนซ์ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขตามเคเดนซ์ปิดแบบสมบูรณ์

2) เคเดนซ์เปิด (Half Cadence: HC) การดำเนินคอร์ดซึ่งจบลงด้วยคอร์ดลำดับที่ 5 ส่วนคอร์ดเสียงเป็นคอร์ดใดก็ได้ เช่น I-V, IV-V, II-V โดยทั้งสองไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปพื้นต้นและคอร์ดลำดับที่ 5 สามารถแทนด้วยคอร์ดลำดับที่ 7

3) เคเดนซ์ขัด (Deceptive Cadence: DC) เรียกว่าเป็นเคเดนซ์ขัดความรู้สึกหรือผิดไปจากที่คาดหวัง เคเดนซ์ที่เคลื่อนจากคอร์ดลำดับที่ 5 แต่ไม่จบด้วยคอร์ดลำดับที่ 1 ทำให้ความคาดหวังที่จะได้ยินเสียงเกลาจากคอร์ดห้าไปยังคอร์ดหนึ่งนั้นผิดไปจากที่คาดหวัง

4) เคเดนซ์กึ่งปิด (Plagal Cadence: PLC) เป็นการดำเนินคอร์ดจากคอร์ดลำดับที่ 7 ไปยังคอร์ดลำดับที่ 1 พบในเพลงสำหรับใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาเรียกว่าเคเดนซ์อาเมน (Amen Cadence)

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวเสียง เมื่อแต่ละทำนองเคลื่อนที่ในเวลาเดียวกันจะสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างทำนองได้ทั้งหมด 5 แบบ ดังนี้ (Sotiyanurak, 2005)

1) การเคลื่อนทำนองแบบเหมือน (Similar Motion) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวทำนองที่เคลื่อนที่ไปทิศทางเดียวกัน เช่น ทิศทางลงเหมือนกัน เป็นต้น

2) การเคลื่อนทำนองแบบขนาน (Parallel Motion) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวทำนองสองแนวเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ระยะคู่ 5 เหมือนกัน ระยะคู่ 3 เหมือนกัน

3) การเคลื่อนทำนองแบบสวนทาง (Contrary Motion) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างทำนองสองแนวที่เคลื่อนไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่น แนวหนึ่งเคลื่อนที่ในทิศทางขึ้นอีกแนวเคลื่อนที่ในทิศทางลง

4) การเคลื่อนทำนองแบบอยู่กับที่ (Static Motion) หรือเรียกว่าไม่มีการเคลื่อนทำนองก็ได้ เช่น การลากโน้ตยาว การซ้ำโน้ต เป็นต้น

5) การเคลื่อนทำนองแบบเฉลียง (Oblique Motion) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองทำนองที่เคลื่อนไหวต่างกัน เช่น แนวหนึ่งเคลื่อนที่อีกแนวไม่เคลื่อนที่ซึ่งอาจเคลื่อนที่ไปในทิศทางขึ้นหรือลงก็ได้

แนวคิดวิธีการประพันธ์เพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง

Mookdamuang (2018) อธิบายถึงการประพันธ์เพลงเป็นศิลปะการสร้างสรรค์ทางดนตรี สามารถเป็นได้ทั้งประเภทเครื่องดนตรีหรือการขับร้องที่มาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการสร้างเพลงหรือดนตรีซึ่งได้มีการออกแบบอย่างตั้งใจ ผ่านการทบทวนปรับแก้ไขจนกว่าจะออกมาเป็นผลงานที่สมบูรณ์ตามความต้องการของผู้ประพันธ์ แตกต่างจากการด้นสด (Improvisation)

Makkanjanakul (1988) ระบุว่าการประพันธ์เพลงมีหลากหลายวิธี โดยสรุปแล้วมีวิธีการดังนี้

วิธีการที่ 1 ประพันธ์ทำนองก่อนคำร้อง การประพันธ์วิธีนี้จะได้บทเพลงที่ไพเราะฟังแล้วเป็นเพลงที่เข้าถึงง่ายเหมือนกับการอ่านบทกลอน

วิธีการที่ 2 ประพันธ์คำร้องก่อนทำนอง วิธีการนี้ไม่สู้ดีนักเพราะจะได้ทำนองที่ไม่ถูกต้องตามหลักของการประพันธ์เพลง นอกจากว่าผู้แต่งจะมีความรู้ด้านการประพันธ์เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้นิยมมากในประเทศไทย

วิธีการที่ 3 ประพันธ์ทำนองและคำร้องไปพร้อม ๆ กัน วิธีนี้ไม่นิยมมากนัก อย่างไรก็ตาม วิธีนี้จะได้บทเพลงที่ไพเราะกว่า 2 วิธีแรก

Woramitmaitre (2020) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับการขับร้องประสานเสียงมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแนวความคิดหลักของวิจัยสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดและคัดเลือกบทเพลงตามปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม เลือกเพลงที่ได้ความนิยมมากในสื่อออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 นำเพลงมาทำการถอดโน้ต (Transcription) แล้วพิมพ์เป็นโน้ต

ขั้นตอนที่ 4 เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียงและหาบันไดเสียงที่เหมาะกับวง

ขั้นตอนที่ 5 ทำการเรียบเรียงเสียงประสานให้กับแนวเสียงทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 6 จัดพิมพ์โน้ตเพลงเป็นแบบสกอร์เพลง (Music Score)

ขั้นตอนที่ 7 นำบทเพลงบรรเลงต่อหน้าสาธารณชนหรือใช้บรรเลงในโอกาสต่าง ๆ

ขั้นตอนการประพันธ์เพลง

กระบวนที่ 1 ศึกษาบริบท สารัตถะ เนื้อหา ในบทเพลงกล่อมเด็ก และเขียนคำร้องใหม่ให้อยู่ในรูปแบบบทกลอนกล่อมเด็กกำหนดสังคีตลักษณ์ (Form) กุญแจเสียง (Key) เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) อัตราความเร็ว (Tempo) ช่วงเสียง (Range) ของเพลงแต่ละเพลงให้มีความสอดคล้องกับบทกลอนกล่อมเด็ก

กระบวนที่ 2 ประพันธ์ดนตรีให้ตรงกับลักษณะของเนื้อหาเพลง จากนั้นทำการบันทึกเป็นโน้ตดนตรีสากลในลักษณะของทำนองร้องหลัก (Lead Vocal) นำทำนองร้องหลักมาเรียบเรียงเสียงประสาน (Arrange) ในรูปแบบ

ของการประสานเสียง 4 แนว (Four Part Harmony) ซึ่งประกอบไปด้วยแนวเสียงโซปราโน (Soprano) แนวเสียงอัลโต (Alto) แนวเสียงเทเนอร์ (Tenor) และแนวเสียงเบส (Bass) จากนั้นนำบทประพันธ์ตรวจสอบความถูกต้องทางทฤษฎีดนตรีกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการขับร้องประสานเสียงและการประพันธ์เพลง

กระบวนที่ 3 ฝึกซ้อมบทประพันธ์กับนักร้องประสานเสียงโดยแยกทีละแนวเสียงจากนั้นจึงนำกลุ่มนักร้องประสาน (Choir) เข้าร่วมการฝึกซ้อม ในขั้นตอนนี้หากพบข้อผิดพลาดผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ไขบทประพันธ์ก่อนไปสู่ขั้นตอนถัดไปคือ ฝึกซ้อมกับวงดนตรีและฝึกซ้อมกับกลุ่มนักร้องประสานเสียง

กระบวนที่ 4 บันทึกเสียงบทประพันธ์โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการบันทึกเสียงแนะนำวิธีการตรวจสอบกระบวนการจัดทำชุดเพลงกล่อมเด็กภาคใต้สำหรับวงขับร้องประสานเสียง จากนั้นจัดแสดงในรูปแบบออนไลน์และเผยแพร่ผลงาน

แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์

การสร้างสรรค์ครั้งนี้ต้องการประพันธ์บทเพลงกล่อมเด็กอยู่ในรูปแบบเพลงเพื่อชีวิตภาคใต้ บทเพลงเพื่อชีวิตเป็นที่นิยมในปัจจุบัน สามารถเข้าถึงเยาวชนได้ดี ผู้วิจัยจึงประพันธ์เพลงนอนนะนุ้ยนอนเป็นแบบดนตรีสมัยนิยมใช้เครื่องดนตรีคือ กีตาร์โปร่ง บรรเลงคอร์ด (Chord) ประกอบกับการขับร้องประสานเสียง เนื้อหาบทเพลงนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากเพลงไปคอนเหอ ของนางจิต ทิพย์กองลาส (Tipkonglard, February 8, 2022)

การประพันธ์คำร้อง

ผู้วิจัยเริ่มต้นเขียนเนื้อคำร้องให้ในรูปแบบกลอนวรรคละไม่เกิน 4-6 คำ เนื้อหาคำร้องเกี่ยวกับการกล่อมลูกให้นอนหลับ ซึ่งขณะกล่อมอยู่นั้นแม่ร้องเพลงเล่านิทานเมืองนครศรีธรรมราชให้ทารกฟังและแม่ถ่ายทอดความรักที่อ่อนโยนปลอบลูกให้รู้สึกปลอดภัยหลับสนิทไม่มีความกังวล มีคำร้องดังนี้

นอนนะนุ้ยนอน แม่จิเล่าสอนลูกยา
นอนให้ดีเถิดหนา แม่จิพาเจ้าไปเมืองนคร
นอนนะนุ้ยนอน ไปแลพระนอน พระนั่ง
ล่องเรือเมืองปากพนัง แลพระธาตุลูกเหอ
นอนนะนุ้ยนอน เจ้าเด็กอ่อนนอนเปล
ร้องโอละเห บ่าวน้อยนอนเปลลูกเหอ
นอนนะนุ้ยนอน แม่ไม่จากจรเจ้าไปไกล
รักนุชสุดดวงใจ ลูกเหอ ลูกเอย
หลับลงตรงนี้ คนดีอย่างอแง
แม่จิพาไปแล หนังลุงโนราห์
ว่าโลกเหอ นอนตะ นอนหลับให้สบาย
เจ้าตัวน้อยหลับตา เสียนะลูกชายแม่เห

การประพันธ์ทำนอง

เพลงนอนนะนุ้ยนอนมีอัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 70 Bpm อยู่ในบันไดเสียง G เมเจอร์ ความยาว 3.79 นาที ผู้วิจัยนำเอกลักษณ์ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้คำว่า “เออ ฮา เออ” มาเป็น ท่อนเกริ่นนำ (Intro) ในแนวเสียงโซปราโนและเทเนอร์ ดังภาพ 4
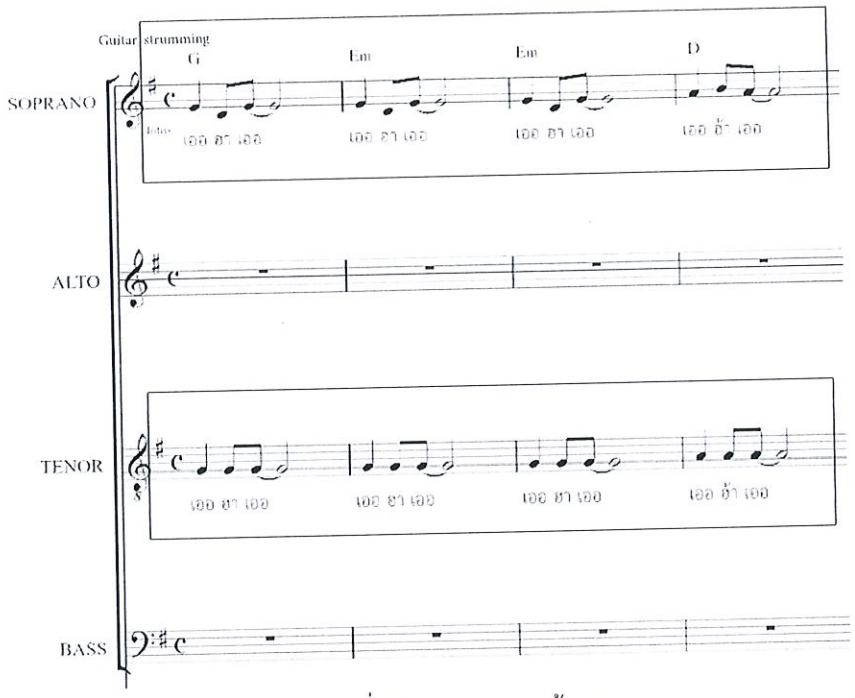
ภาพ 4 ท่อนเกริ่นนำเพลงนอนนะนุ้ยนอน
ที่มา: ผู้เขียน

บทประพันธ์กีตาร์มีการตีคอร์ด (Strumming) รูปแบบเดียว ซึ่งเป็นลักษณะการตีคอร์ดอย่างง่ายและลักษณะเพลงเพื่อชีวิตภาคใต้ โดยกีตาร์จะบรรเลงเกริ่นนำก่อน 4 ห้อง จากนั้นเริ่มต้นร้องในแนวเสียงโซปราโนแนวเสียงเทเนอร์ ดังภาพ 5
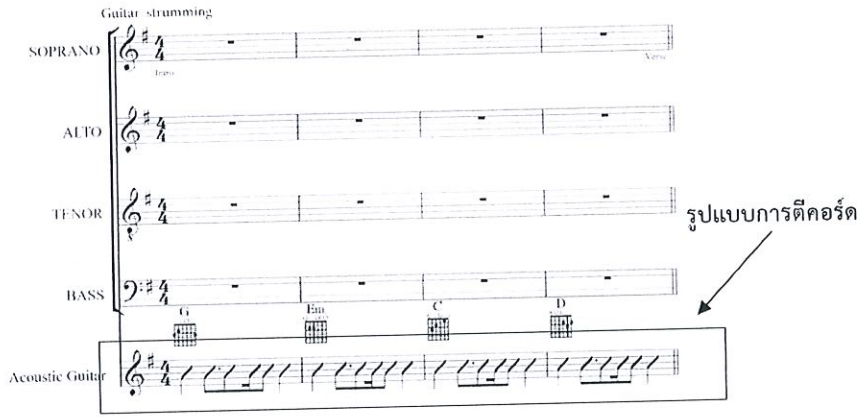
ภาพ 5 รูปแบบการตีคอร์ด (Guitar Strumming)
ที่มา: ผู้เขียน

ท่อน A เริ่มห้องที่ 9-12 เป็นการนำเสนอทำนองหลักในแนวเสียงโซปราโนและอัลโต จากนั้นร้องสลับในแนวเสียงเทเนอร์และเบส ดังภาพ 6 และภาพ 7
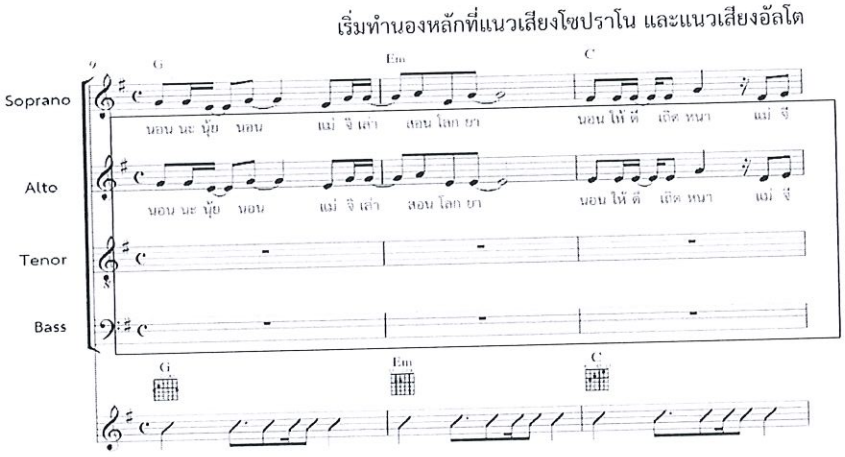
ภาพ 6 ทำนองหลักเริ่มต้นที่แนวเสียงโซปราโนและแนวเสียงอัลโต
ที่มา: ผู้เขียน
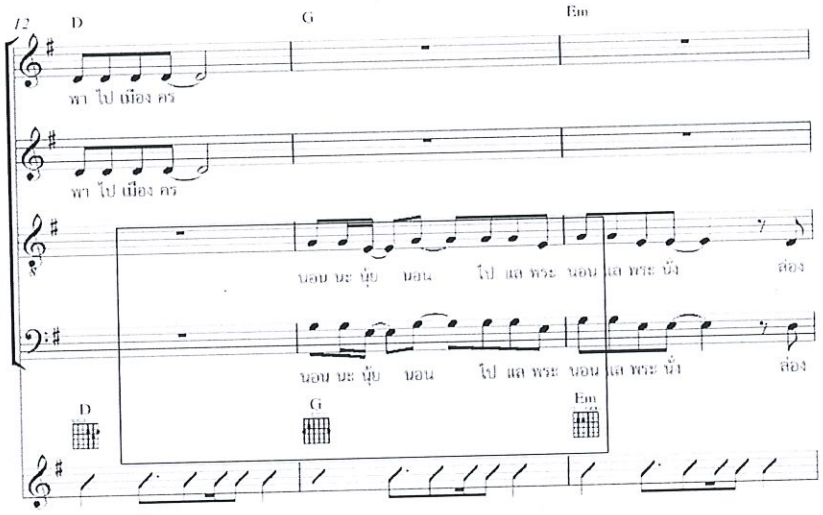
ภาพ 7 แนวเสียงเทเนอร์และแนวเสียงเบสขับร้องทำนองหลัก (Melody)
ที่มา: ผู้เขียน

ในห้องที่ 19-29 เป็นการนำเสนอเอกลักษณ์การกล่อมเด็กของภาคใต้ คำว่า “เออ ฮา เออ” อีกครั้งในแนวเสียงโซปราโนและอัลโต ในขณะที่แนวเสียงเบสและเทเนอร์บรรเลงทำนองรองสอดประสาน (Countermelody) ในลักษณะของโน้ตตัวกลมโดยควบคุมลักษณะการออกเสียง (Articulation) แบบเสียงต่อเนื่อง (Legato) ดังภาพ 8
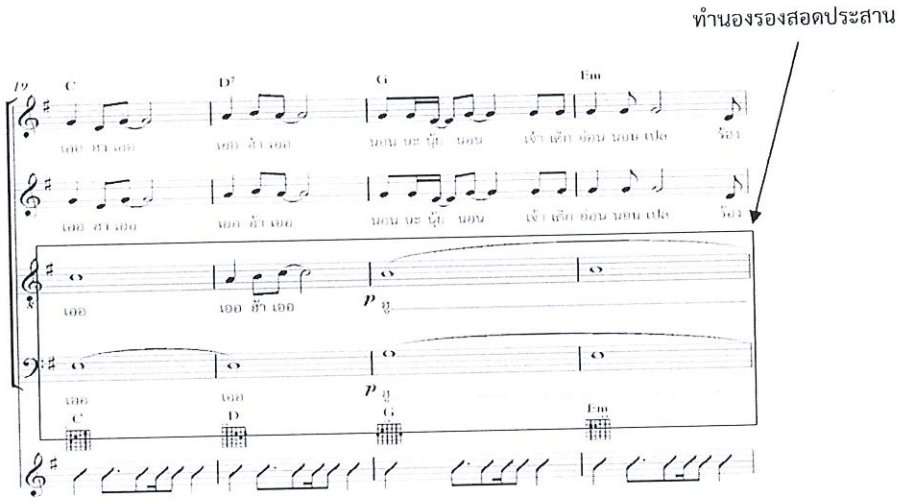
ภาพ 8 ทำนองรองสอดประสาน (Countermelody)
ที่มา: ผู้เขียน

ท่อน B เริ่มต้นที่ห้อง 30 เป็นการร้องแบบยูนิซันในแนวเสียงโซปราโนและแนวเสียงอัลโต ส่วนแนวเสียงเทเนอร์และเบสทำหน้าที่แนวทำนองรองสอดประสาน ดังภาพ 9
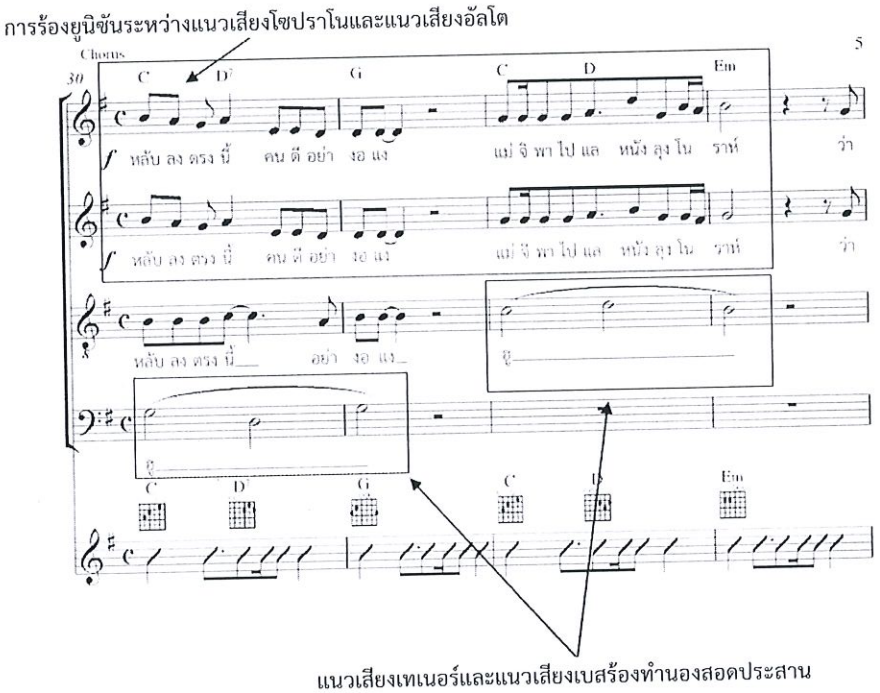
ภาพ 9 การร้องยูนิซัน (Unison)
ที่มา: ผู้เขียน

ท่อนจบ (Ending) นำทำนองเกริ่นนำกลับมาซ้ำอีกครั้งเป็นท่อน Outro และจังหวะเริ่มช้าลงทีละน้อย (Ritardando) ในห้องที่ 63-66 ดังภาพ 10

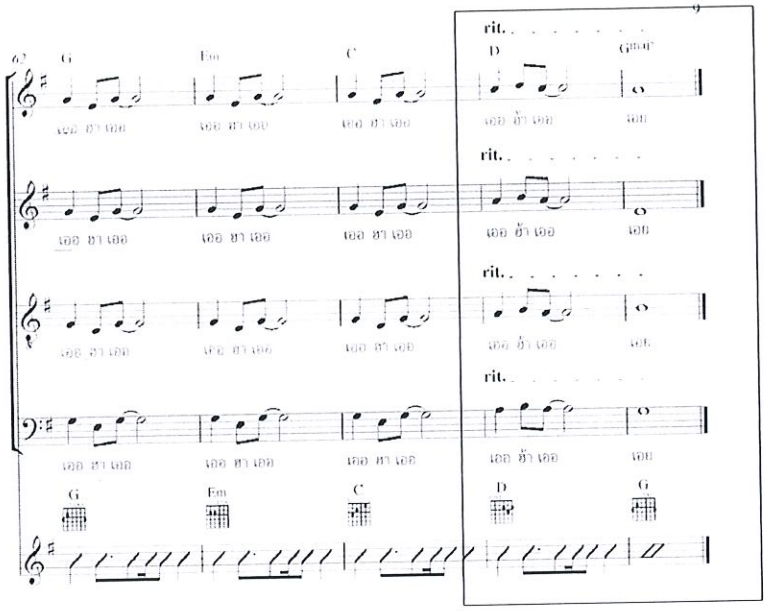

ภาพ 10 ท่อนจบ (Ending)
ที่มา: ผู้เขียน

โครงสร้างของบทประพันธ์

บทประพันธ์เพลงนี้สามารถแบ่งส่วนต่าง ๆ ตามภาพ 11 ได้แก่ ท่อนเกริ่นนำ (Introduction) ท่อน A 1 และท่อน A2 เป็นท่อนธรรมดา (Verse) ลำดับต่อมา ท่อน B เป็นท่อนคอรัสหรือฮุก (Chorus) และซ้ำท่อน B และ A2 อีกครั้ง ตามลำดับ

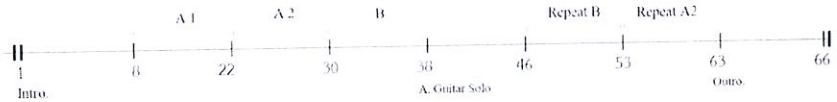

ภาพ 11 โครงสร้างของบทประพันธ์

ท่อน Intro	ห้องที่ 1-8
ท่อน A1	ห้องที่ 9-21
ท่อน A2	ห้องที่ 22-29
ท่อน B	ห้องที่ 30-37
ท่อน Guitar Solo	ห้องที่ 38-45
ท่อน B (Repeat)	ห้องที่ 46-53
ท่อน A2	ห้องที่ 53-61
Outro	ห้องที่ 63-66

สรุปผลการประพันธ์

1. ผู้ประพันธ์ใช้เอกลักษณ์ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ในท่อนเกริ่นนำของบทเพลง คำว่า "ฮา เออ" แต่ทำสลับคำเพื่อให้เข้ากันกับทำนองหลักและลงท้ายประโยคเพลงด้วยคำว่า "เหอ" ดังเช่นเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ทั่วไป

2. ใช้กีตาร์โปร่งเป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบเพื่อให้บทเพลงมีมิติมากยิ่งขึ้น รูปแบบการตีคอร์ดแบบง่าย ใช้ทางเดินคอร์ด แบบ I-Vi-IV-I เพื่อง่ายต่อการจดจำ

3. ด้านการเรียบเรียงเสียงประสาน ใช้ขั้นคู่กลมกล่อม เช่น ขั้นคู่ 3 ขั้นคู่ 5 เป็นต้น

4. ประพันธ์คำร้องใหม่โดยใช้แรงบันดาลใจและสารัตถะในเพลงไปคอนเหอ ถ่ายทอดจิตวิญญาณของความเป็นแม่ไว้ในคำร้อง พร้อมทั้งบอกเล่าสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชไว้ด้วย

5. เนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการให้บทเพลงสื่อความงดงามของทำนองเพลงปักษ์ใต้และจิตวิญญาณความรักระหว่างแม่กับทารก ดังนั้น บทการประพันธ์จึงมีทำนองแบบไม่ซับซ้อน ไม่มีความหนาแน่นของเสียงมากนัก อยู่ในระดับเสียงเบาถึงปานกลาง

อภิปรายผล

เพลงนอนนะนุ้ยนอนเป็นการพัฒนาต่อยอดเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ให้ร่วมสมัยและเข้าถึงกลุ่มคนได้หลากหลาย โดยประพันธ์ทำนองและคำร้องใหม่ใช้แนวดนตรีสมัยนิยม ใช้เครื่องดนตรีประกอบเพื่อสร้างมิติให้แก่บทเพลงมากยิ่งขึ้น โดยการใช้หลักการประพันธ์แบบดนตรีตะวันตก ยกระดับเพลงพื้นบ้านให้สามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้หลากหลายมากขึ้น เดิมเพลงกล่อมเด็กเป็นวัฒนธรรมมุขปาฐะไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยหมายถึงไม่มีการจดบันทึกโน้ต แต่ทางภาษาศาสตร์มีการรวบรวมไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ บทประพันธ์นี้ได้บูรณาการศาสตร์ทั้งดนตรี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา สอดคล้องกับหลักการของไทเลอร์ (Tyler, 1849) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนประพันธ์เพลงไทยในอดีตไม่ปรากฏเอกสารตำราแน่ชัดมาก่อน ดังนั้นการที่นำเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มาพัฒนาต่อยอดนับเป็นการสร้างหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ค้นคว้าศึกษา และจดจำศิลปะพื้นบ้านของบรรพบุรุษให้อยู่สืบไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eiamsa-ard (2012) ที่ได้ศึกษาการเดี่ยวไวโอลินเพลงลาวแพนของรองศาสตร์จารย์ ดร.โกวิทย์ ขันธศิริ การรวมวัฒนธรรมไทยกับดนตรีคลาสสิกต้องไม่ทิ้งความเป็นเอกลักษณ์ของทั้งสองอย่าง สำเนียงของเสียง เทคนิคการบรรเลงต้องมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเพลงไทย ต้องปรากฏเอกลักษณ์ความเป็นไทยผสมผสานให้เกิดความหลากหลายทางดนตรี

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยบทเพลงนอนนะนุ้ยนอนสามารถใช้แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ประพันธ์ดนตรีกับเพลงพื้นบ้านแขนงอื่น ๆ ไม่เพียงแต่การขับร้องเท่านั้นสามารถประยุกต์กับเครื่องดนตรีตะวันตก การขับร้องสไตล์สมัยใหม่ รวมถึงนำเอาลักษณะคำร้องหรือสาระในเพลงกล่อมเด็กมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อีกมาก

2. จากฐานข้อมูลวิจัย Thai Digital Collection (TDC) พบจำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านจำนวนมาก แต่มีเพียงเนื้อร้องเท่านั้น ไม่มีโน้ตที่แสดงทำนองเพลงจึงอาจจะส่งผลให้สูญหายได้ในอนาคต ควรเร่งสำรวจข้อมูลและจดบันทึกไว้เพื่อชนรุ่นหลัง

กิตติกรรมประกาศ

การประพันธ์เพลงครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการวิจัยเงินรายได้ มหาวิทยาลัยทักษิณ กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ ประเภททุนพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

References

Damsi, V. (2011). *Southern lullabies: Analytical study on case study of Nakhon Si Thammarat.* Nakhon Si Thammarat: Culture Centre of Rajabhat Nakhon Si Thammarat University Press.

Eiamsa-ard, Y. (2012). The analysis studied violin solo of lao-pan song by Prof.Dr. Kovith Kantasiri (Master of Fine Arts degree in Ethnomusicology). Srinakarinwirot University. http://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/1356/1/Yongyuth_E.pdf

Makkanjanakul, P. (1988). *Music composition*. Bangkok: Hansa Press.

Mookdamuang, A. (2018). Science and art of musical composition. *Fine Arts Journal Srinakharinwirot University, 22*(2), 50-61.

Sotiyanurak, N. (2005). *Four-part harmony*. Bangkok: Chula Press.

Tipkonglard, J. (2022, 8 February). Local female singer. Interview.

Tramod, M. (1997). *The academic of Thai music*. Bangkok: Pikkanet Prinding Center.

Tyler, R.W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago.

Woramitmaitre, N. (2020). Choral and orchestral arrangements for "Luk Thung Esan Chorus with Orchestral Accompaniment": Sai Wa Si Bo Thim Kan. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University, 45*(2), 25-42.

Yuden, W. (1982). *The southern Thai lullaby*. Bangkok: Thai Watana Panich Press.